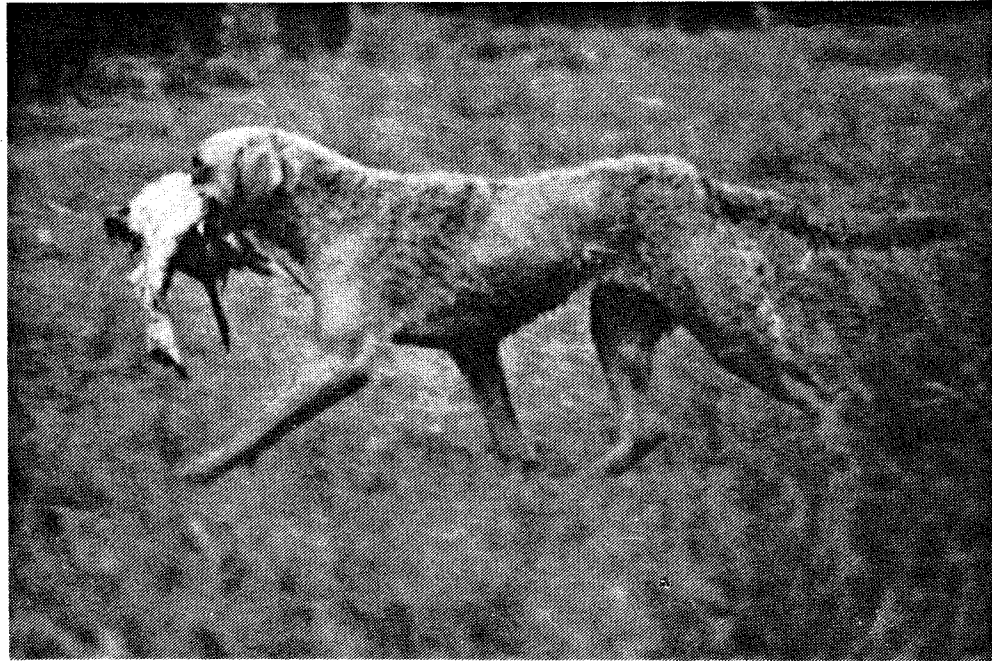

CHESSIE

3/83

Toimihenkilöt 1983

Hallitus

Fuheenjohtaja

Gun Holmström
Korkeavuorenkatu 8 C 18
00120 Helsinki 12
90-631828

Vara puh.joht

Marja-Liisa Koivunen
Porslahdentie 12 as. 8
00960 Helsinki 96
90-317171

Sihteeri

Irma Koponen
Kaskenkaatajantie 16 A 15
02100 Espoo 10
90-466098

Tapani Koivunen
Porslahdentie 12 as. 8
00960 Helsinki 96
90-317171

Anita Soinjoki
Suonotkontie 4 A 9
00630 Helsinki 63

Rahastonhoitaja

Solveig Bergholm
Suonotkontie 4 B 20
00630 Helsinki 63

POSTISIIRTOTILI

42454 - 7

CHESSIE - lehti
päätoim. Gun Holmström

ILMOITUKSET

1/1 sivu mk 50:00
1/2 sivu mk 30:00

1/4 sivu mk 20:00
Rivi-ilmoitukset
mk 10:00/kolme riviä

Ei jäsenet maksavat kaksinkertaisen hinnan kaikista mainoksista

Tätä kirjoittaessani on koekausi melkein päättynyt. Enää on jäljellä noutajamestaruus. Chesapeakeja on osallistunut tänä syksynä viiteen metsästyskokeeseen. Toisaalla lehdessä on kuva East of Eden av Komsalöstä, joka kahden kokeen jälkeen siirtyi hienosti voittajaluokkaan. Vaatimukset metsästyskokeiden eri luokissa ovat kovin erilaisia nuortenluokan ollen suhteellisen helppo ja lopuksi voittajaluokan ollen todella vaikea. Voidaan-kin sanoa, että nuorten ja avoimen luokan tehtävät vielä mittaavat koirien taipumuksia mutta voittajaluokka on enemmän "kilpailuluokka" joskin siinä annetaan laaturvostelu.

Toivoisin, että ensi vuonna mahdollisimman moni chessie pärjäisi taipumuskokeissa, jotta ne voisivat ottaa syksyllä osaa myös metsästyskokeisiin. Tällä hetkellä on viisi chesapeakelahnennoutajaa jotka ovat oikeutettuja osallistumaan metsästyskokeisiin maassamme.

Tämä koemuoto on kaikille sopiva harrastus, eikä missään nimessä tarvitse harrastaa metsästystä kouluttaakseen koiransa siihen. 'Chessieihmiset' ovat yleensä ulkoilua harrastavia ja mikä voisikaan olla sen mukavampaa kuin harjoitella koiransa kanssa ulkona maastossa raittiissa ilmassa.

Kansainvälisiin metsästyskokeisiin lokakuun 1-2 päivä otti voittajaluokassa osaa kaksi chessiä. Toinen oli suomalainen East of Eden av Komsalö ja toinen oli ruotsalainen KANS & POHJ MVA, S & N KVA Vättlestugans Nanna (kansikuva). Nanna sai ensimmäisen pakinnon ja siitä tuli nyt myös POHJ K VA, titteli joka noutajilla on erittäin harvinainen. Toivotamme Nannalle onnea!

Gun Holmström

Chessietreffit

Haluan tässä ensimmäiseksi kiittää Chessiekerhoa minulle osoittamasta luottamuksesta, joka mahdollisti sen että sain arvostella Chessietreffeillä.

Tutustuin 10:een ystävälliseen Chessieen, joista yhteisessä ammunnankestokokeilussa melko suuri prosentti istui enemmän tai vähemmän voimakkaasti vinkuen. Mukana oli myös ampujan oma koira joka ei osallistunut kokeeseen mutta johti konserttia. Tästä johtuen en rankaisut vinkumisesta tässä yhteydessä, vaikka sitä on pidettävä melko vakavana, ja asiantuntijoiden mukaan, vaikeasti korjattavissa olevana virheenä. Yksikään koira ei pelännyt laukausta.

Varsinaisina tehtävinä oli kaksi noutoa: yksi maalta (varis), ja toinen vedestä (lokki). Arvostelussa en pyrkinyt näinkään huomioimaan pudottamiskertoja enkä luovutusta käteen, vaikka olen kyllä maininnut niistä arvostelussa. Yritin enemmän seurata koirien määrätietoista työskentelyä ja sen oma-aloitteisuutta noudoissa. Samoin kiinnitin huomiota nouto-otteeseen, joka tällä kertaa ratkaisi voittajan. Nouto-ote on harvoin nuorella koiralla näin tasapainoinen ja hellä kun voittaneella koiralla.

Kiitos vielä kerran mukavasta aamupäivästä mukavien koirien ja ihmisten parissa

Andrea Standertskjöld-Arle

1. Napo, Duky Dracula av Komsalö

Amm: Hyvä

Maalta nouto: Hyvä reipas nouto pudottaen muutaman kerran. Pinnallinen ote variksesta.

Vesi nouto: Hyvä reipas uinti lokin luo. Pudottaa ohjaajan jalkoihin, mutta tuo käskystä käteen.

Yleisvaik: Hyvin miellyttävä rauhallinen mutta samalla innokkaasti työskentelevä koira.

Sija: 2

2. Oskari, Fidelio av Komsalö

Amm: Hyvä

Maalta nouto: Hyvä reipas nouto. Pudotteli ohjaajan jalkoihin. Ei vahingoittanut varista.

Vesi nouto: Hyvä suoritus. Lokki tuotiin ohjaajan jalkoihin.

Yleisvaik: Reipas työskentelyhaluinen koira.

Sija: 4

3. Kimi, Figaro av Komsalö

Amm: Hyvä

Maalta nouto: Lähtee noutoon mutta ei suostu ottamaan varista.

Vesi nouto: Lähtee hyvin lokin luo mutta kun koira huomaa mitä siellä on niin se kääntyy pois. Lähtee kuitenkin vielä toisen kerran aivan lokin luo, mutta ei suostu ottamaan.

Yleisvaik: Mukava rauhallinen koira joka ei tänään suostu ottamaan riistaa.

Sija: -

4. Robin, Sharland Komsalö Cactus

Amm: Hyvä

Maalta nouto: Lähtee hyvin noutoon: Paikallistaa variksen ottamatta sitä ja jatkaa merkatien maastoa. Tuomarin heittäessä varista koira ottaa sen muutaman kerran suuhunsa mutta ei tuo sitä ohjaajalle.

Vesi nouto: Hyvä veteenmeno ja uinti, tuo rannalle pehmeällä otteella.

Yleisvaik: Rauhallinen koira joka saisi olla enemmän kiinnostunut riistasta.

Sija: -

5. Kassu, Vätteleugens Kansas

Amm: Hyvä

Maalta nouto: Lähtee reippaasti noutoon mutta ei tuo varista yrityksistä huolimatta. Lähtee sen sijaan merkkimaan maastoa.

Vesi nouto: Varovainen veteenmeno. Hieman mietittyään ui hyvin lokin luo jonka tuo hieman huolimattomalla otteella ohjaajan jalkoihin

Yleisvaik: Koira on enemmän kiinnostunut nostamaan koipea kuin työskentelemään

Sija: -

7. Caro, Fata Morgana av Komsalö

Amm: Hyvä

Maalta nouto: Lähtee hyvin noutoon. Luo oma-aloitteisesti, pudottaa ohjaajan jalkoihin, tuo käskystä käteen, pehmeällä otteella.

Vesi nouto: Hyvä uinti, tuo hyvin ohjaajalle käteen. Hyvä pehmeä ote.

Yleisvaik: Miellyttävä koira joka suorittaa tehtävänsä hyvin.

Sija: 1

Horseman's Kennelin kp

8. Bertha, V-83 Philippe av Komsalö

Amm: Hyvä

Maalta nouto: Lähti vauhdilla oikeaan suuntaan mutta juoksi ohi, lähti tämän jälkeen melko laajaan hakuun. Tulee kutsusta ja lähtee uudestaan oikeaan suuntaan jonka jälkeen varis löytyy. Tuo variksen vahingoittamatta sitä.

Vesi nouto: Näyttävä veteen meno. Tuo ohjaajalle käteen.

Yleisvaik: Työskentelyhaluinen koira joka käy hieman kuumana.

Sija: 3

9. Frida, Kans & SF MVA V-80, PMV-80 Frideborg av Komsalö

Amm: Hyvä

Maalta nouto: Istuu rauhallisesti odottamassa, lähtee reippaasti noutoon, tuo käteen. Hyvä nouto ote.

Vesi nouto: Istuu äänekäästi vinkuen. Lähtee hyvin veteen, tuo lokin hyvällä otteella ohjaajalle.

Yleisvaik: Mukava työskentelyhaluinen koira jonka vinkuminen häiritsee.

Sija: -

10. Fiia, Fiya av Komsalö

Amm: Hyvä

Maalta nouto: Lähtee innokkaasti noutoon, mutta ei tuo kehoituksista huolimatta. Tuomari käy heittäessä varista tuloksetta, sitten ohjaaja heittää ja lopulta onnistuu n.10 m nouto.

Vesi nouto: Hyvä tuo rannalle hyvällä otteella

Yleisvaik: Hyvin innokas koira joka hieman oudoksuu varista. Onneksi koiralla on hyvä ohjaaja joka melko varmasti pystyy viemään koiraan eteenpäin.

Sija: -

kennel Wetten'in kp parhaalle ohj.

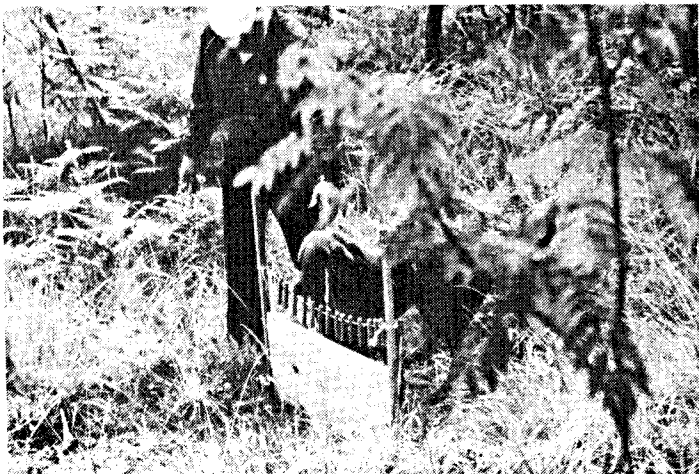
jatkuu sivulla 10

Osa metsästystestin osallistujia

Metsästystestin voittajakoira Caro palamassa väriksen kanssa

Robin nakkiesteellä isäntänsä kanssa

Chessietreffit

Allekirjoittanutta oli pyydetty Chessie-päiville arvostelemaan koetta, jonka osasuoritukset muodostuivat seuraavista kohteista:

- 1) hampaitten näyttö
- 2) kananmunan nouto
- 3) nakkimakaraesteen ylitys
- 4) taluttimessa seuraaminen narutetun maaston halki (matka noin 10 metriä)

Tämäntyyppisen kokeen arvosteleminen oli ensikertalaiselle erittäin vaativaa. Onhan nimittäin mahdollista, että koemuoto saavuttaa sellaisen mahtavan "populariteetin", että siitä tehdään Chessille virallinen, valionarvoihin oikeuttava koemuoto.

Kokeen suunnittelijoiden ja noutavien koirien ominaisuuksia testaavien henkilöiden kanssa keskusteltuani pyrin alla olevassa tekstissä selvittämään miten olen ymmärtänyt mitä eri osasuorituksilla pyritään koiran luonnollisista taipumuksista selvittämään.

Hampaitten näyttö

On varmistuttava siitä, että koiran puremiskalusto on sellaisessa kunnossa, että ne pystyvät varmuudella pitämään riistan suussa

Kanamunan nouto

Tarkistettava, että leukalihakset ovat tarpeeksi kehittyneet ja että koira pystyy murskaamaan noutoesineen

Nakkimakaraesteen ylitys

Todettava, kuinka voimakas vietti koiralla on valmiisiin makkara-tuotteisiin ja pystyykö koiran ohjaaja kieltäessään koiraa makkaran noudosta hallitsemaan sen, sen innokkaasta katseesta huolimatta

Narutetun maaston halki seuraaminen

Katsotaan onko koiran rytmitaju kehittynyt sellaiseksi, että se, erittäin risukkoisessa ja jopa vastakaadetussa metsässä pystyy seuraamaan fasaania vetävää askelrytmäänsä menettämättä

Mielestäni kaikki kokeeseen osallistuneet koirat olivat hyviä. Jos eivät kaikilta kohdilta vastanneetkaan testaaajien ja tuomarin odotuksia, niin aina jossakin osasuorituksessa joku koira oli loistava. Tästä voikin vetää sen johtopäätöksen, että ajatus tällaisen koemuodon virallistamiseksi ei liene aivan mahdoton.

Kokeeseen osallisuneitten koirien palkintosijat ovat toisaalla lehdessä. Kiittäen Chessie-kerhon hallitusta minulle uskotusta vastuusta merkitsen

Antti

Chesapeakenäyttelyyn oli tänä vuonna kutsuttu tuomariksi Ole Lind Pedersen Tanskasta. Ole ei ole virallinen näyttelytuomari vaan metsästyskoetuomari mutta hän on kuitenkin arvostellut chessejä keran Ruotsissa. Oli mukava saada hänet meidän näyttelyyn.

Näyttely pidettiin Träskändan puutarhan alueella Espoossa. Suurkiitos Carita Hallgrenille ja hänen perheelleen joka antoi meidän pitää näyttelymme nurmikollaan.

Koiria näyttelyyn oli ilmoitettu 16. Yksi oli erehtynyt päivästä ja yksi tuli ylimääräisenä mukaan. Pikkupentuja oli paikalla neljä ja ne olivat aivan ihastuttavia.

Päivä oli hieman kolea ja arvostelun päästyä kunnolla alkuun alkoi hirveä kaatosade. Kaikki olivat läpimärkiä, myös koirat joista suurin osa olivat kesäturkissaan.

Näyttelyn voitti tänä vuonna Anita Soinjoen Vättlestugans Venus, joka sai Chesapeakekerhon kiertopalkinto näyttelyn parhaalle ja Komsalö kennelin kiertopalkinto myös näyttelyn kauneimmalle. Parhaaksi urokseksi tuli Vättlestugans Kansas, om. Matti Lähti. Ruotsin Chesapeakekerhon kiertopalkinto näyttelyn parhaalle, jolla on paras taipumus- tai metsästyskoepalkinto meni V-83 Filippa av Komsalölle, om. Gun Holmström. Näyttelyn paras pentu oli Gorgeous Goose av Komsalö, om. Eeva Pelttari.

Vasemmalta Anita ja Selma, keskellä tuomari Ole Lind Pedersen ja oikealla Matti ja Kassu

Saki Paatsama

Eläinlääkärin palsta

Koiran omistaja on kysynyt ensiavusta tapaturmatapauksissa ja luunmurtumien hoitomahdollisuuksista

Koiramme-lehti 12/1974

□□□ Kysymyksen lähettäjä kuuluu kennelkerhoon, jossa on paljon metsästyks- ja palveluskoirarotujen harrastajia, joista viime vuosina monet ovat autokolarissa joko menettäneet koiransa tai koiran on pahoin loukkaantunut. Uusia teitä on rakennettu, ja viikonloppujen vilkastunut liikenne on muuttanut olosuhteita. Kysymyksessä on kiinnitetty huomiota varsin moniin seikkoihin jo sinänsäkin laajakantoisessa asiassa. Ensiapu on todella hyvin tärkeä toimenpide. Erikoisesti jokaisen kennelihmisen tulisi aina antaa loukkaantuneelle koiralle ensiapua. Loukkaantunut olisi aina ensin saatettava johonkin turvapaikkaan, jossa hoitotoimenpiteet ovat mahdollisia. Usein sellainen löytyy tien sivusta, missä ei olla vaarana muulle liikenteelle. On aina varmistauduttava siitä, että koiraa pystyy vapaasti hengittämään, sen sieraimet ovat auki. Toimenpide ei ole aina helppo toteutettavissa, sillä kipua tunteva koiraa on usein ärtyisiä, puree helposti; eihän se tunne auttajaansa, kun se ei aina edes tunne omistajaansa. Koiran suun ympärille voidaan sitoa naru: pari kertaa kuonon ympärille ja siitä ristiin niskaan taakse. Kuonon sitomista olisi hyvä harjoitella esim. metrin mittaisella narulla. Jos koiraa pääsee liikkumaan ja naru voidaan saada kiinni sen kaulapantaan, voidaan koiraa helposti liikuttaa. Vaikeasti loukkaantunutta koiraa on paras kuljettaa esim. huovan sisällä "riippumatossa" kahden henkilön kantamana. Näin se voidaan myös nostaa suoraan autoon. Eläimen asentoa ei saisi jatkuvasti muuttaa, sillä se lisää kipuja ja shokin vaara suurenee.

Verenpuuotien tyrehdyttäminen on tärkeä, sillä näin osataan estetään shokin syntyminen. Vuotavan raajahaavan yläpuolelle voidaan laittaa kiristystyppi, joka voi olla paikoillaan kerrallaan puoli tuntia. Jos vuotava haava on päässä tai vartalossa, on se tukittava harsotaitoksella tai siteellä tai saatavissa olevalla puhtaalla kankaalla. Rungas veren menetys, voimakas kipu, sydämen toimintahäiriöt jne. voivat laukaista shokin. Kiertävä veren määrä pienenee ja elimistön solukot kärsivät hapen puutteesta. Jos shokki jatkuu kauan, seuraukset ovat tuhoisat. Tässä vaiheessa syntyy usein jo vaikeita pulmia. Herää kysymys siitä pitäisikö, tai onko meillä velvollisuus auttaa. Kyllä, eläinsuojelulainkin puitteissa meillä on jo velvollisuus auttaa loukkaantunutta. Pahimman pulman muodostavat usein puutteelliset hoitovälineet, ei ole ensiapulaukkuja tai se sisältää mitättömän vähän sidostarvikkeita, ei ole huopaa eikä narua. Kuitenkin olisi syytä omankin turvallisuuden vuoksi varustaa auto tarpeellisilla ensiapuvälineillä ja varusteilla. Epätietoisuutta voi syntyä siitä, minne koiraa on kuljetettava. Paikkakuntalaiselle osoite saattaa olla selvä, koiraa on tunnettu ja omistaja on tiedossa; lähellä voi olla talo, josta koiraa saattaa olla peräisin. Ensiavun kannalta on luonnollisesti tärkeintä turvautua lähimmän eläinlääkärin apuun. Pahoin loukkaantunutta, shokkitilassa olevaa koiraa ei ole syytä lähteä kuljettamaan pitkiä matkoja, ennenkuin eläinlääkäri on tavoitettu ja hoidon mahdollisuuksista on sovittu. Nopeinta hoitoa vaativat tapaturman uhrin, joilla on sisäinen verenvuoto; ne veltostuvat usein silmännähdän, ikenet ja silmäluomien limakalvat vaalenevat.

Tapaturman auttamiseen liittyy monia vaikeuksia, joilta ei saisi ummistaa silmiä, esim. kuka vastaa hoidosta ja kuljetuksista siksi, kunnes koiran omistaja on löydetty. Omistaja saattaa arvioida myöskin tilanteen aivan toisin kuin löytäjä; hän joutuu arvioimaan koiran käyttöarvon ja koiran hoidon hinnan. Vasta joissakin kunnissa, kuten Helsingissä pieneläinlääkärillä, Vantaalla jne, on kunnan osalta löytökoirakysymys järjestyksessä, samoin koirien hoito. Tässä suhteessa olisi nyt, kun uusi koiralakesitys on tulossa, saatava ratkaiseva parannus aikaan. Kun koirista peritään veroja, olisi niiden hoito myös järjestettävä. Tapaturmapotilaan saamista vammoista ovat yleensä murtumat parhaiten tunnistettavissa. Jos pieni koiraa jää auton pyörien alle, murtuvat tavallisesti sekä vartalon että raajojen luut. Keskisuuren ja suurten rotujen koirilta murtuvat reisi-, olka- tai kyynärvarren luut tai lantio. Useitakin luuta voi murtua samanaikaisesti. Jos luut keihästyvät nahan läpi, sanotaan murtumaa avomurtumaksi, sillä silloin kudokset infektoituvat. Avomurtuman hoito on aina vaikeaa ja aikaa vievää. Tämän vuoksi olisi aina kaikin mahdollisin keinoin estettävä sen kehittyminen, esim. lastoittamalla raaja tai käyttämällä sopivaa tukikehikkoa. Koiraa ei yleensä pysty käyttämään murtu-

mutta raajansa. Joskus kun murtuma on kiilautunut tai hankautunut, jolloin murtuneet päät työntyvät työntensä sisään, koiraa voi pystyä nojaamaan raajansa tai ottamaan jopa jonkun askeleen. Yleensä murtunut raaja riippuu velttona ja epänormaalissa asennossa. Samanaikaisesti voi raajassa olla myös väkivallan aiheuttama hermovaurio. Vaikeiden murtumien, pehmytösvammojen ja verenvuodon seurauksena voi murtuma-alue nopeasti turvota, eikä vammaan laatuja ja laajuutta voida heti arvostella. Raajan tukeminen, joka on tehtävä niin, ettei verenkiertoa salvata, ehkäisee myös muita komplikaatioita, ennenkaikkea verisuoni- ja hermovammojen kehittymistä.

Murtumatapauksissa on syytä ensiavun jälkeen neuvotella eläinlääkärin tai klinikan kanssa perusteellisesti hoitomahdollisuuksista, ja mm. kustannusarvioista. Murtumahoitoon tarvittavien välineiden: ydinaulojen, ruuvien ja laattojen hinta on voimakkaasti noussut, näinollen murtuman hoito saattaa nousta satoihin markkoihin. Vaikeisiin murtumaleikkauksiin tarvitaan yleensä 2 kokonutta eläinlääkärinä, tämänvuoksi vaikeimmat tapaukset on hoidettava klinikalla. Kun maassamme on puutetta sairaalapaikoista, vaikeuttaa se myös oleellisesti vaikeiden murtumahoitojen antoa. Aina on myös selvitettävä, onko murtuman jälkihoito, joka kestää usein 6-8 viikkoa, kotona mahdollista. Jos potilas voidaan heti leikkauksen jälkeen ottaa kotihoitoon, alentaa se oleellisesti kustannuksia. Murtumahoidon tulosta arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota käyttömahdollisuuksiin murtuman paranemisen jälkeen. Täysikasvuisien koirien raajojen murtumat paranevat yleensä hyvin, koiraa voi jopa seuraavana päivänä käyttää raajansa, johon on tehty joko ydinaulaus tai muu murtuman hoitomenetelmä. Kaikissa tapauksissa ei kirurginen hoito ole edes välttämätön, vaan murtuma, esim. reisi- luunvarren murtuma voi parantua itsestäänkin. Varsinkin nuorilla koirilla luunkalvo on niin vahva, että se voi pitää murtuman päät paikoillaan. Tällainen murtuma paranee varsin yksinkertaisin hoitomenetelmin, joskus voi riittää kipsaus tai tukikehikko.

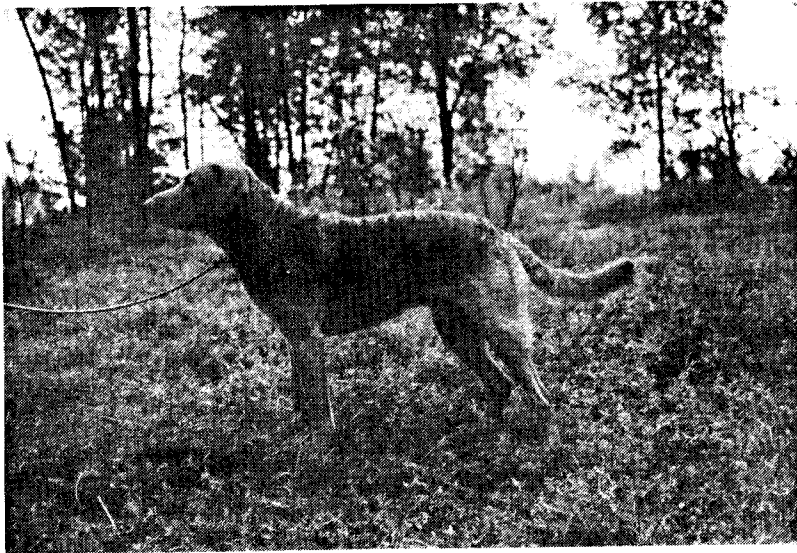
Joissakin murtumissa on aina huono paranemisenuste, sellaisia ovat mm. olkavarren murtumat ja yleensä murtumat, jotka ulottuvat nivelehen. Koiran olkavarren murtuma on kierteinen ja murtuma on yleensä sen alakolmanneksessa, jolloin murtuma on erittäin vaikea parhaimmillakaan menetelmillä hoitaa. Usein olkavarren murtumaan liittyy myös hermovaurio. Myös reisi- luunvarren murtumat, jotka eivät joutu suuriin rasituksiin, voidaan poistaa esim. ruhjoutunut reisi- luunvarren päälle näin saavuttaa tyydyttävä paraneminen. Nivelvauriot vaikeuttavat aina paranemista ja usein johtavat pysyvään nivelrikkoon ja invalidiiteettiin. Ennakolta on kuitenkin hyvin vaikea määrittää, mikä murtuma on parannettavissa, mikä ei,

11. Selma, Vättlestugans Venus

Amm: Hyvä
Maalta nouto: Istuu rauhallisesti, lähtee reippaasti variksen luo, mutta varis ei kiinnosta. Yritetään monta kertaa, myöskin aivan lyhyillä heitoilla, onnistumatta.
Vesi nouto: Lähtee heitosta, ui hyvin, ottaa lokin jalasta ja tuo rantaveteen.
Yleisvaik: Koiraa joka hyvin tietää mistä on kyse, mutta ei pidä riistasta.

Sija: -

ONNEA HESSULLE

Hessu eli EAST OF EDEN AV KOMSALÖ om. Olavi Laakko, Oulu, on ensimmäisenä chesapeakelshdennoutajana siirtynyt metsästyskokeissa voittajaluokkaan tänä syksynä. Hessu on osallistunut vain kaksi kertaa tuloksena AVO 2. palk. ja AVO 1. palk. + kokeen paras. Chessietreffien kokeiden neljästä sijoittuneista koirista kolme ovat Hessun jälkeläisiä! Näistä on yksi jo palkittu noutajien metsästyskokeiden nuorten luokassa syyskuussa.

RUOTSIN CHESSIETREFFIT JUHANNUKSENA 1983

Perinteiseen tapaan Ruotsin chessietreffit pidettiin juhannuksena. Tällä kertaa sikäläinen chesapeakekerho oli onnistunut saamaan Uppsalin yliopiston virkistysalueen käyttöönsä.

Perjantaina aloitettiin tottelevaisuuskokeella, jonka jälleen kerran voitti uros General Hardee. Tuomaristo joka tällä kertaa koostui kahdesta henkilöstä oli harvinaisen yksimielinen koirien tasosta.

Lauantaina pidettiin näyttely johon oli ilmoitettu 16 koiraa. Alleen kolme koiraa oli saanut arvostelun tehtäväkseen. Valitettavasti moni hyvä koiras oli huonossa kunnossa eikä näin ollen niiden menestys ollut niin hyvä kuin yleensä.

Parhaaksi pennuksi tuli Vättlestugans Denver, kolmen kuukauden ikäinen ruskea narttupentu.

Uroksia oli ilmoitettu jos jonkinlaista kokoa ja näköä. Suurin virhe oli aivan liian lyhyet lantiot ja pystyt hännät sekä huonot takajalat. Paras uros oli nuori Dadahwat (Jasper - Vättlestugans Diana) joka täysin kesken kehityksen mutta erittäin terverakenteinen ja lupaava. Hänellä oli myös erinomaiset liikkeet. Toiseksi tuli POHJ MVA, S & N KVA Vättlestugans Cupido, joka oli kehittynyt hieman raskaaksi mutta joka muuten erittäin vääntyyppinen koiraa. Kolmanneksi sijoittui Vättlestugans Texas - erittäin vääntyyppinen, kaunispäinen uros, jonka takaosa ja liikkeet eivät olleet parhaat. Neljänneksi sijoittui Vättlestugans Balder.

Nartut olivat - kuten aina - uroksia huomattavasti parempia. Ulkomuotoisesti paras narttu oli valitettavasti paitsi kalju myös liian ujo. Parhaaksi nartuksi valitain näin ollen neljävuotiaan Vättlestugans Dianan (KAN MVA Chewonki - KANS & POHJ MVA Ryshot Yank's Seacoral). Se on erittäin vääntyyppinen ja terverakenteinen koiraa jonka suurin virhe on hieman kapea takehä. Toiseksi tuli Vättlestugans Louisiana, joka oli ikäisekseen hieman raskas - tosin hieman lihavakin. Sen pää voisi myös olla jalompi. Kolmanneksi sijoittui veteraani POHJ & KANS MVA Ryshot Yank's Seacoral, jota tavallaan narttu mutta tällä kertaa täysin karvaton. Neljänneksi tuli Vättlestugans Virginia. Tämä narttu olisi sijoittunut paremmin elleivät sen liikkeet olisi olleet liian jäykät. Rakenteessa oli myös pikkasen toivottavaa mutta uskoisin, että tulemme vielä kuulemaan tästä koirasta. Näyttelyn parhaaksi tuli narttu Vättlestugans Diana, joka tyyppinä voitti poikansa.

Sunnuntaina pidettiin metsästyskoe. Tuomariksi oli kutsuttu Lasne ja parhaaksi tuli ainoa voittajaluokassa kilpaileva POHJ MVA S & N Vättlestugans Cupido, joka teki hienon työn.

Gun Holmström

Italiassa olo on päässyt alkuun helteen ja kummastelun merkeissä!

Matkaraportti ensimmäiseksi:

Taksin tilaus onnistui neuvon mukaan lähtöä edeltävänä päivänä. Lähtöamuna soitin rahtitoimistoon klo 06.00 ja pyysin heitä toimittamaan koiran kuljetuslaatikon.

Sandi oli ollut koko viikon hiukan ihmeissään kaikesta hössötyksestä, tyhjästä kodista jne. Kun sille selvisi perjantaiamuna, että se pääsee mukaan, into oli entisenlainen.

Lentoasemalla olimme hyvissä ajoin, mutta mitään kuljetuslaatikkoa ei näkynyt. Lähtöselvityksessä ystävällinen virkailija totesi, että aikaa on vielä runsaasti. Odottelimme siis tavaroinemme hallissa. Sandi sai osakseen muutaman ihmettelevän katseen, ei muuta.

Puoli tuntia ennen koneen lähtöä samainen virkailija vinkkasi minut luokseen ja ilmoitti soittaneensa rahtitoimistoon josta oltiin juuri tuomassa Sandille laatikkoa. Minun piti sitten mennä maksamaan se ja Sandin kuljetusmaksu toiselle virkailijalle. Lysti ei olutkaan mitenkään halpaa, sillä laatikko maksoi 250 mk ja Sandin painonmukainen "matkalippu" 1500 mk. Kukaan ei tosin punninnut Sandia, paino vain kysyttiin, mutta minä vastasin rehellisen lukeman.

Sitten läksimme Sandin kanssa "pakkaamoon", lentoaseman pohjakerrokseen. Siellä jälleen ystävällinen rahtivirkailija vei meidät Sandin laatikon luo. Se oli todella ISO. Näin jo sieluni silmillä kaiken sen hankaluuden millä sellainen mööperi ahdettaisiin Fiat'iin Milanon kentällä. No ei muuta kuin annoin Sarelle rauhoituspillerin, halasin sitä ja tuuppasin laatikkoon. Sandi ei ymmärtänyt tai ei ehtinyt panna vastaan ja niin virkailija napsautti lukon kiinni. Siinä vaiheessa sydämeistä kyllä vihlassi mutta tiesin etten voinut tehdä enempää ja niin riensin Jukan ja matkatavaroiden kanssa lähtöselvityksen kautta koneeseen. Lentomatka sujui mutkattomasti. Useamman kerran kyllä Jukan kanssa tuumailimme, mitenkä Sandi mahtaa voida, mutta totesimme, että kai Finnair osaa hommansa myös koirien kuljetuksessa.

Milanon lentokentällä sitten odotti yllätys italialaiseen tyliin: kentän lastaajat olivat lakossa! Finnairilla oli mukanaan pari lastaajaa, jotka nostivat tavarat koneesta kentälle mutta sen jälkeen jokaisen matkustajan piti itse kantaa laukkunsa terminaaliin halki kuuman asfalttikentän. Kone ei tietenkään rullannut aivan lentokenttärakennuksen viereen. Mahdotonta olisi Jukalle ja minulle ollut kuljettaa Sandi jättiläismäisessä laatikossa kolmen matkalaukun lisäksi halki kentän. Niinpä sovimme Finnairin henkilökunnan kanssa, että Sandi lasketaan laatikosta ulos ja kone vie laatikon takaisin Helsinkiin, maksun siitä olen jo anonut takaisin.

Siispä laatikko vain auki ja voi sitä riemua millä Sandi meitä tervehti! Se oli kaataa pari muuta matkustajaa minun lisäksi hyppiessään innoissaan vapaudessa. Minkäänlaista pahoinvoinnista se ei ollut kärsinyt, joten matka sen osalta oli mennyt odotettua paremmin.

Siis ei muuta kuin läksimme raahaamaan tavaroitamme kuuman kentän halki. Jälleen Sandi sai hiukan hämmästyneitä katseita muilta matkailijoilta ja kentän laidalla seisovilta lakkolaisilta. Minkäänlaista tarkastusta ei ollut terminaalissa, vaan saatoimme noin vain kävellä koiran ja tavaroiden kanssa passitarkastuksen kautta ulos. Siis olisi voinut ilmeisesti tuoda vaikka kuinka vesikauhuisen, puoliramman, kirppuja ym. täynnä olevan elefantinpuolikkaan ilman että siihen olisi kukaan kinnittänyt mitään huomiota. Parasta tietenkin on, että Sandin paperit ovat kunnossa ja sen itsensä kannalta tärkeää, että se on rokotettu kaikkea mahdollista vastaan.

Matti oli meitä vastassa ja jälleennäkeminen luonnollisesti ihana!

Matka jatkui tämän jälkeen omalla autolla parin tunnin verran Pianoroon joka on pieni kaupunki noin 18 km Bolognasta etelään.

Asuntonne on vuoren rinteellä mukavalla paikalla. Talo on kolmelle perheelle rakennettu rivitalo, muissa asunnoissa ei ole vielä ketään. Pihaa on enemmän kuin Lystimäessä, mutta toistaiseksi se on pelkkää multaa sillä istutukset ja nurmikko tehdään kuulemma vasta syksyllä.

Sandi on toistaiseksi oleillut vain omalla pihalla ja aivan lähiympäristössä sillä kuumuus on niin kova, ettei pitkiä lenkkejä ole voinut tehdä. Kylä- ja kauppareissujen ajaksi Sandi on jätetty pihalle, missä se on uskollisesti odottanut porttia vahtien. Piha on kokonaan aidattu joten se on varsin turvallinen. Pitempien poissaolojen ajaksi (kävimme puolen päivän matkalla Firenzessä) Sandi on jätetty sisälle, jotta kuumuus ei kävi liian rasittavaksi. Kuumuus lienee Sandille ikäviintä, nytkin on + 37° ja se pääasiassa lepäilee sisällä.

Minkäänlaista koiran kuivamuonaa en ole löytänyt, ja niinpä Sandi on saanut herkutella jauhelihalla ja makaroneilla joita Italiassa on jos jonkin mallista ja muotoista.

Naapuritaloissa on melkein kaikissa koira, useissa 2 tai kolmekin. Kävelylenkit ovat olleet melkoista "kujanjuoksua" kun, joka talon aidantakana on haukkua räksyttänyt saksanpaimenkoira, dobermanni tai muu vahtikoira. Sandikin on ottanut jonkinlaisen vahtikoiran aseman, mutta tšekäläiset eivät juuri taida koiria pelätä sillä kaikki "haukutut" ovat taputtaneet Sandia ja niin on sisäänpääsy järjestynyt. Siis ei taida Sandiin olla paljon luottamista talonvahtina.

Koira lainsäädännössä

Jokaisella on oikeus pitää koira. Koira saa myös pitää kaikkialla. Meillä Suomessa ei ole kielletty koiranpitoa jossain kunnassa tai määrättyllä alueella niin kuin joissakin muissa maissa on tapahtunut. Jopa kaupunkien keskustatkin ovat koirille sallittuja alueita. Kunnallisissa järjestyssäännöissä on kuitenkin lueteltu paikkoja, joihin koira ei saa viedä.

Koira on kotieläin, jota saa pitää ihmisasunnoissa. Pitäminen saattaa olla kiellettyä asunto-osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen perusteella, mutta sellaisia kieltoja ei käytännössä liene olemassa. Koiranpito asunnossa ei saa aiheuttaa terveydellistä vaaraa eikä ulkopuolisille haittaa.

Koiranpito on periaatteellisesta vapaudestaan huolimatta kuitenkin varsin tarkoin säänneltyä toimintaa. Koiranomistajalla on vastassaan joukko ohjeita, rajoituksia ja kieltoja. Koiranomistajan velvollisuudet johtuvat erilaisten tarkoituserien toteuttamisesta, kuten eläinsuojelusta, riistanhoidollisista näkökohdista, terveydellisistä ja ympäristöseikoista jne.

Eläinsuojelu

Eläinsuojelua koskevat määräykset ovat vuonna 1971 annetuissa eläinsuojelulaissa ja -asetuksissa. Tässä voidaan selostaa vain niitten tärkeimmät koiraa koskevat kohdat.

Lain mukaan eläintä on kohdeltava hyvin, niin ettei sille tuoteta tarpeeton- ta kärsimystä. Eläimen säilytyspaikan tulee olla riittävän tilava, suojaava, valoisa ja puhdas. Eläimen on annettava kunnolla levätä ja sen tulee voida säily-

tyspaikassaan seistä luonnollisessa asennossa.

Jos koira muutoin kuin tilapäisesti pidetään ulkona kytkettynä, tulee kytkin- kinketjun olla kiinnitettynä juoksulankaan siten, että koira pääsee liikkumaan langan suunnassa vähintään 10 metriä ja siitä pois päin vähintään 2 metriä. Koiralla tulee olla mahdollisuus päästä koppiin, jossa sillä on riittävä suoja säätä vastaan.

Sairaana ja vahingoittuneen eläimen auttamista koskevat määräykset soveltuvat liikennevahingossa loukkaantuneeseen koiraan. Tällaisesta koirasta on tehtävä ilmoitus sen omistajalle tai hoitajalle taikka poliisiviranomaiselle ellei voi itse auttaa koiraan toimittamalla se hoitoon. Koira ei saa lopettaa, paitsi jos mainittujen henkilöiden tavoittaminen osoittautuu kohtuuttoman vaikeaksi ja koira on sellaisessa tilassa, että sen hengissä pitäminen ilmeisesti olisi julmuutta sitä kohtaan. Koska ilmoitus ainakin poliisiviranomaiselle on lähes aina mahdollinen, liikenteessä vahingoittunutta koira ei siis sivullinen henkilö yleensä saa lopettaa.

Koiran korvien typistäminen on kielletty. Sitä vastoin koiran häntä saadaan typistää ja sen voi suorittaa yhdeksän vuorokautta nuoremmalle koiralle muukin kuin eläinlääkäri. Koiran suorituskyvyn kohottaminen esimerkiksi kilpailua varten lääkeaineilla siten, että siitä voi aiheutua terveydellistä haittaa, on kielletty.

Ammattimaisesta kenneltoiminnasta on tehtävä ilmoitus terveyslautakunnalle. Toimintaa on viranomaisten omaksuman kannan mukaan pidettävä

ammattimaisena, jos henkilöllä on jatkuvasti enemmän kuin kaksi jalostukseen käytettyä narttua. Eläinsuojeluvallontaa johtaa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintöosasto. Paikallinen eläinsuojeluvallontaa kuuluu läänineläinlääkärille, kaupungin- ja kunnaneläinlääkärille, terveystarkastajalle ja poliisille.

Metsästyslainsäädäntö

Metsästyslakiin ja -asetukseen sisältyvät mm. koirien kytkettynä pitämistä koskevat määräykset. Ne perustuvat lähinnä riistanhoidollisiin näkökohtiin.

Aikana 1.4.—31.8. on viittä kuukautta vanhemman koiran oltava kytkettynä kaupungeissa ja maaseudulla. Kytkemättömänä koira saa olla vain omistajan ja haltijan pihamaalla ja puutarhassa sekä erityisellä, lähinnä kunnan toimesta järjestetyllä jaloittelupaikalla. Irrallaan olevan koiran omistaja voidaan tuomita sakkoon ja koira voidaan tappaa, ellei sitä saada otetuksi talteen.

Aikana 1.9.—31.3. koira saa olla kytkemättömänä koiran omistajan tai haltijan maalla tai alueella, jossa hänellä on metsästysoikeus. Muulla alueella irrallaan oleva koira saadaan ottaa talteen, mutta sitä ei saa vahingoittaa. Jos koira tavataan repimästä hirvieläintä, se saadaan hävittää. Koiranomistaja on velvollinen kehotuksesta noutamaan koiransa pois vieraalta alueelta. Talteen otetun koiran saa omistaja lunastaa 20 markalla ja koiran ruokkimisesta hänen on suoritettava korvausta 3 markkaa päivältä.

Metsästyslain perusteella on määrätty, että koirat ovat useissa Lapin läänin kunnissa pidettävä kytkettyinä myös aikana 1.2.—31.3. Jos koira, vaikka se

olisi pidettävä kytkettynä, tavataan yksinään porolaitumella ajamassa poroja, se saadaan hävittää.

Metsästyslainsäädännössä on lisäksi koiran käyttöä ja koulutusta koskevia määräyksiä.

Järjestyssäännöt

Kunnallinen järjestyssääntö on jokaisessa kaupungissa ja myös monissa kunnissa maaseudulla. Järjestyssääntöjen koiria koskevat määräykset ovat lähes samansisältöisiä. Ryhtymättä selostamaan näitä määräyksiä on parempi ottaa tähän Helsingin kaupungin järjestyssäännön koiria koskevat määräykset kokonaisuudessaan:

11 Luku

Kotieläimet

74 §.

Koira on yleisellä paikalla pidettävä kytkettynä, paitsi kaupungin erityisesti osoittamalla jaloittelualueilla, joilla koira saa olla valvonnan alaisena kytkemättömänä.

Sen ohella, mitä 1 momentissa on määrätty, on koiran omistajan, haltijan tai sen, jonka huostassa koira on, huolehdittava siitä,

a) ettei koira pääse yleiselle uimaranalle, uimalaan, saunaan, kylpylaitokseen tai lasten leikkipaikaksi varatulle yleiselle tai yksityiselle alueelle, hautausmaalle eikä toriaikana torille,

b) ettei koira pääse liikaamaan jalkakäytäviä, istutusalueita, pihamaita, talojen seinäiä tai pysäköityjä ajoneuvoja,

c) ettei koira yleisellä paikalla pääse puremaan tai säikyttämään ihmisiä taikka tekemään muuta vahinkoa,

d) ettei koira toistuvalla haukunnallaan tai ulvonnallaan häiritse ympäristöä tai talon asukkaita ja

e) että koiralla, jolle sitä kuljeteta kytkeytynä tai pidetä aidatulla alueella, ulkosalla on kaulanauha, jossa on omistajan nimi ja osoite tai puhelinnumero.

Narttua on kiima-aikana ulkosalla kuljetettava kytkeytynä tai pidettävä aidatulla alueella. Vihaiseksi todettua koira on niin ikään aina yleisellä paikalla kuljetettava kytkeytynä.

Koira on talojen porrashuoneissa ja tonteilla pidettävä niin kytkeytynä tai aidattuna, että luvallisessa tarkoituksessa liikkuminen on niissä turvattu.

Edellä olevat 2 momentin määräykset eivät koske poliisin tai muun viranomaisen palveluskoiraa eivätkä sen kohdat a ja b sokean opaskoira.

76 §.

Maan omistajan ja haltijan, metsästys-oikeuden haltijan, metsästyksen vartijan sekä metsästyslain noudattamista valvojan viranomaisen oikeudesta ottaa koira kiinni eräissä tapauksissa ja menettelystä kiinnitetun koiran suhteen on säädetty metsästyslaissa.

Milloin muutoin kuin 1 momentissa mainitussa tapauksessa ulkona tämän luvun määräysten vastaisesti ollut koira on otettu kiinni, on koira viipymättä luovutettava kaupungin osoittamalle eläinhuoltoasemalle. Jos koiran omistaja tai haltija saadaan selville, on eläinhuoltoaseman viipymättä ilmoitettava hänelle koiran haltuunotosta.

Jollei omistaja tai haltija seitsemän päivän kuluessa ilmoituksen tekemisestä, tai jollei sellaista ole voitu toimittaa, neljäntoista päivän kuluessa koiran haltuunottamisesta ole vaatinut koiraansa takaisin ja suorittanut korvausta haltuunottamisesta ja hoidosta

aiheutuneista kustannuksista, voidaan koira luovuttaa eläinystävälliseksi tunnetun henkilön huostaan tai lopettaa.

Koiranomistajan vastuu

Omistajalla tai haltijalla on velvollisuus huolehtia, ettei koira aiheuta vahinkoa ihmisille tai omaisuudelle. Omistajan ja haltijan vastuu ei kuitenkaan ole ehdoton siten, että hän vastaisi kaikissa tapauksissa koiran aiheuttamasta vahingosta.

Korvausvelvollisuus edellyttää, että omistaja tai haltija on laiminlyönyt koiran valvonnassa noudattaa asianmukaista huolellisuutta. Vahingon täytyy niin ollen olla tuottamuksesta aiheutunut.

Jos tielle hypännyt koira on aiheuttanut auton vaurioitumisen, omistaja tai haltija on siten vastuussa vahingosta vain, jos hän on syyllistynyt koiran valvonnassa laiminlyöntiin. Näin ei esimerkiksi ole asianlaita, jos koira on luvallisen metsästyksen yhteydessä tielle juoksemalla aiheuttanut autolle vaurioita.

Jos koira on puremalla tai vastaan hyppäämällä aiheuttanut sivulliselle vahinkoa, omistajan tai haltijan korvausvelvollisuus riippuu siitä, olisiko hänen pitänyt koiransa tuntien varoa tapausta ja niin ollen paremmin valvoa koiraansa. Jos koira on aikaisemmin tehnyt sellaista, omistajan valvontavelvollisuus on suurempi eikä hän silloin enää vapautune korvausvastuusta.

Perusteellisempi käsitys koiranomistajan korvausvastuusta ja myöskin muista koiraan liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä on saatavissa Suomalaisessa koirakirjassa olevasta esityksestä (Kustannusosakeyhtiö Otava, Keuruu 1978).

JUHANNUSVIERAITA

Torstai-iltana he saapuivat, Frida ja Bertha, hoitokoiramme. Itseoitseokutetusti he valtasivat Oskarin oman sohvan, illantullen kiipesivät sänkyyn ja saivat Oskarin veren kiehumaan. Tämä kauniina kesäyönä isännän ja emännän haave leveämmästä sängystä kasvoi vakaaksi päätökseksi.

Aamulla chessiet pitivät yleisen huutoäänestyksen ja voittivat yhden äänen enemmistöllä - meidän oli noustava ruokkimaan tämä lauma. Suunnistaessamme chessijalkojen, -häntien, -korvien, -hymyjen ym. sekamelskassa keittiöön kantautuivat korviimme ensimmäiset oireet perheriidasta. Oskari kieltäytyi päästämästä vieraitaan keittiöön. Väkäviltä vahingolta kuitenkin välttyttiin, mitä nyt naapurit tuli herätettyä.

Pihalla tuli vastaan ensimmäinen juhannuste juhlinut naapuri, joka kuvitelteli näkevänsä kaiken jo kolmena.

Ilmapäivällä sitten pakettiin chessiet ja muu välttämätön tavara autoon ja muutettiin emännän hyväuskoisten vanhempien omakotitaloon. Tilaa oli nyt runsaammin ja kivaa oli kaikilla kun saivat isolla pihalla juosta. Talon emäntä tosin ihmetteli sunnuntaina, kotiin palattuaan, kukkastensa uutta, muokattua ilmettä ja entistä kasvimaataan. No, sehän on kuitenkin vain pikkujuttu.

Palatakseni takaisin asiaan siirryn lauantaiamuun. Heräsimme kolmeen vastustamattomaan chessiehymyyn. Kellokin oli jo kuusi. No, olihan siinä jo riittävästi viiden siskonpetissä nukuttakin.

Tuntuu siltä, että Oskarin intohimo keppien syömiseen onkin perittyä laatua, sillä ilmapäivällä tuli äidille ja pojalle riitaa kepin syöntioikeuksista - seurauksena paha mieli ja hampaanmentävä reikä.

Sunnuntai-iltana me muutimme takaisin kerrostalokaksioomme. Täälläkertaan Berthekin uskalsi tulla jo ensiyrittämällä hissiin. (Torstaina ja perjantaina ajelimme tämän kaupunkilaiskoiran kanssa muutamia kertoja hissillä ylös alas, se kun ei ollut koskaan aikaisemmin ollut hississä.)

Maanantaiamuuna chessiet yllättivät isännän täysin nukkumalla klo. 10:een asti ja pian sen jälkeen jo suuntasimmekin hoitokoirimme Korkeavuorenkatua kohti. Iloksomme saimme koirat luovutettua ehjinä ja kokonaisina - ainakin melkein.

Tkimuistoisen juhannuksen kirjasi emäntä, korjasi isäntä ja suunnitteli kolme chessiä.

Anita Kauppa
Julia Kauppa

Koiranpentu liikenteen jaloissa

Pentti Kuoppamäki Koiramme-lehti

"Madon paneminen koukkuun on onkimehelle pikku juttu, mutta madon elämissä on se varsin merkittävä tapaus." (Mietelause Maon punaisesta kirjasta.)

☐ ☐ ☐ Kauniina kesäisenä päivänä ulkoilutti 13-vuotias Katri, läheisessä omakotitalossaan asuvan sodassa vaikeasti haavoittuneen invalidin ainoa tytär, vilkasliikenteisen Vihdintien vierustalla lemmikkikään, 11 kuukauden ikäistä cockerspanielin rotuista koiranpentuaan sitä taluttimesta kuljettaen. Samaan aikaan ilmestyi tienhaaraista läheisen kumpareen takaa maaseudulta päin todistajien kertomuksen mukaan 80—100 km tuntinopeudella ajaen Volkswagen merkkinen henkilöauto. Se ajoi vauhtiaan hiljentämättä, vaikka tienhaara on erittäin vaarallinen näköalaa peittävän kumpareenkin vuoksi.

Hetkistä aikaisemmin oli koiranpentu päässyt irtaantumaan Katrin otteesta taluttimien soljen vioittumisen vuoksi. Pentu karkasi tielle, juosten pitkin sen vasenta puolta, ollen noin 80 metrin päässä autosta, kun auto ilmestyi takaapäin esiin kumpareen takaa.

Huomattuaan pennun kiihdytti kuljettaja autonsa vauhtia, siirtyi tien vasemmalta kaistalle ja ajoi aivan ilmeisen tahallisesti koiranpennun kuoliaksi. Paikalle sattuneet todistajat pysäyttivät auton. Sydänjuuriaan järkyttynyt lapsi sai korjatuksi lemmikkinsä veriset jäännökset tieltä ja kanto ei syyllisään pois.

Kuljettajan raakuus ja tappamisen halu kävi ilmi hänen naisseuralaisensa lausumasta, joka poistuuasaan yliajan tapahduttua autosta moitti kuljettajaa pennun tappamisesta. "En enää ikinä astu sinun autoosi, joka aina tahallasi tapat maantiellä koiria ja jäniksiä", sanoi nainen tuohuoneena.

Katrin pennun kuolemaan liittynyt murhenäytelmä ei vielä päättynyt tähän. Pa-

ria kuukautta myöhemmin kolkutti paikakunnan poliisi invalidi-isän ovelle ja jätti tälle haasteen, jossa isää vaadittiin Katrin holhoojana korvaamaan auton ja koiranpennun yhteenajosta autolle aiheutunut vahinko, "koska yhteenajo oli aiheutunut koirasta vastuussa olevan henkilön huolimattomuudesta ja laiminlyönnistä". Näin sanottiin haasteessa. Koiranpennun päälle ajanut nuorukainen oli käyttänyt ja ilmeisesti kolhinut isänsä autoa ja auton saamat kolhaisuut pantiin invalidi-isän ja pentuparan tilille.

Ja kuinkas kävi. Kihlakunnanoikeus käsitteli asian ja katsoi pennun olleen liikenneväylällä valvonnatta, auton vahingoittuneen yhteenajossa pennun jäätyä auton alle ja invalidi-isän siitä vastuunalaiseksi, sekä tuomitsi tämän maksamaan autonomistajalle liikennevakuutuslain 5 §:n 2 momentin perusteella erinäisiä korvauksia ja kuluja yhteensä 1835 markkaa. Eikä kestänyt kauankaan ennen kuin pitäjän nimismies ajoi invalidi-isän omakotitalon pihaan ulosmittaamaan sitä näiden maksujen laiminlyönnin vuoksi. Häädässään kääntyi Katrin isä Kennelliiton puoleen, joka neuvoi hänelle asianajajan ja juttu meni hovioikeuteen.

Hovioikeudessa muuttuikin oikeuden päätös aivan päinvastaiseksi. Hovioikeus katsoi, että koiran valvontavelvollisuutta ei tässä tapauksessa katsottu laiminlyödyksi, koska koira oli välittömästi ennen yhteenajoa riuhtaisut itsensä irti talutushihnan soljen vioittuessa. Lapsen isä vapautettiin kaikesta vastuusta ja korvausvelvollisuudesta asiassa ja hän sai täyden korvauksen menetetyistä koirasta.

Tulee kysyneeksi, miten on mahdollista, että kihlakunnanoikeus ja hovioikeus saattavat päätyä näin päinvastaiseen lopputulokseen. Kysymyksenä oli tosin vain pienen koiranpennun yltäjämisestä. Mutta tämä koiranpentu oli köyhän kodin kallein aarre. Vastausta onkin ehkä etsittävä siitä tosiasista että tuomioistuimet ovat hukkaa liikennerikkomusasioitten

tulvaan, joka vain kasvamistaan kasvaa. Näin on laita etenkin suurissa liikennekeskuksissa, jollaisesta tässä tapauksessa oli kysymys.

Tämä juttu oli esillä kihlakunnanoikeudessa kolmasti lykättyä. Kullakin kerralla istui käräjäkokematon nuori asiantuntija, joka kerran eri henkilö. Jokainen yritti lykätä päätösten tekoa toisilleen välttyäkseen itse vastuusta. Eikä kukaan heistä ollut etukäteen edes vaivautunut perehtymään tämän jutun asiakirjoihin. Olihan kysymys vain pienestä koiranpennusta.

Nohtui myös jalankulkijan kannalta tieliikenneasetuksen tärkein pykälä, 15 §:n 1 mom., joka koiranomistajainkin on syytä painaa vastaisuuden varalta tarkoin mieleensä. Sen 15 §:n 1 mom. mukaan on ajoneuvon nopeus sovitettava olosuhteiden mukaisesti sellaiseksi, että kuljettaja varmasti hallitsee ajoneuvonsa **kaikkissa ennalta varottavissa olevissa tilanteissa ketään vaarantamatta**. — Ellei kuljettaja sitä tee niin auto on valloilleen päästettynä vaarallinen murha-ase. Voimassa oleva tieliikenneasetus perustuu vuoden 1734 valtiopäivillä annettuun silloisen Suomi-Ruotsi valtakunnan lakiin. Sen pääperiaatteet ovat voimassa meillä vielä tänäkin päivänä, vaikkei autoja vielä vuonna 1734 tunnettuakaan. Tämän lakitekstin alussa olevissa n.s. tuomariohjeissa sanotaan, että "koska tuomarilla on Jumalan käsky tuomita oikein, on hänen kaikin voimin myös pyrkiminen tietämään, mikä oikeus on. Ei se kelpaa tuomariksi, joka ei tiedä mitä laissa on ja mikä on sen perustus ja tarkoitus ja miten sitä on käytettävä."

Tällä perustalla lepää meidän maamme oikeus- ja yhteiskuntajärjestys vielä tänäkin päivänä — vaikka ei olisi muusta kysymys kuin pienen koiranpennun elämästä. ☐

jatk. siv. 9

vaan jokainen murtuma on erikseen ja huolella tutkittava ja sen paranemistotievet punnittava. Eläinlääkäriin ja koiranomistajan perusteellinen neuvonpito on välttämätön.

Usein tapaturmassa syntyy vain haavoja, jotka tosin voivat olla syvälekin, niveliin, jänteisiin ym ulottuvia. On luonnollista, että jokainen haava olisi huolellisesti käsiteltävä. Haavan perusteellinen puhdistus ja neulominen edistää aina sen paranemista. Useissa tapauksissa on neulominen suoraan välttämätöntä, esim. silmäluomien haavat, korvahaavat ja tavallisesti myös päkiäshaavat. Kun haava hoidetaan, suljetaan myös syväle kudokseen johtavat infektioportit. Puremahaavat ovat aina infektoituneita haavoja ja ne olisi käsiteltävä mahdollisimman nopeasti, jotta infektiot ei leviäisi syviin kudoksiin.

Runsasta verta vuotava haava puhdistuu itsestään. Jos verenvuoto on runsasta, kuten edellä on jo raajamurtumien yhteydessä mainittu, olisi kiristyside asetetta-

va haavan yläpuolelle. Lihashaavat paranevat usein nopeasti. Jos haava on varvasosassa ja vuotaa runsaasti, on tassu käärittävä siteeseen. Oikean siteen laittaminen vaatii taitoa, sillä se on tehtävä niin, ettei verenkiertoa tukahduteta. Tämän olen neuvonut perusteellisesti koirakirjoissa: varpaiden väliin asetetaan vanua ja sen jälkeen sidostetaan varvasosa varpaiden yli kulkevalla harsositeellä, lopuksi peitetään harsosidos leveällä kiinlaastarilla. Side ei saa puristaa. Jälleen tulee kysymykseen, onko tapaturman sattuessa riittäviä tarveaineita ja osataanko niitä käyttää oikein. Vuotavasta tassuhaavasta on tullut monelle koiranomistajalle suurikin lasku, kun potilasta kuljettava auto ja vastaanottoa paikkakin on perimässä maksuja aikaa vieneistä puhdistuksista.

Hoidettua, ennenkaikkea ommeltua haavaa ei koira saisi koskaan päästä nuolemaan. Nuoleminen viivästyttää aina haavan paranemista ja neulotussa haavassa voivat ompeleet aueta tai ratketa nuole-

misen tai raapimisen seurauksena. Tämän vuoksi olisi koiran päähän pantava joko supplio tai riittävä suuri kaulus sekä haava suojata. Pitkillä metsästysmatkoilla tulisi koiran omistajalla olla mukana ompelulanka sekä tukeva parsinneula, jolla raajan repeämishaavan reunat voidaan harsia kiinni. Loukkaantumisen jälkeen ovat haavan reunat usein tunnotomia, joten toimenpide on hyvin mahdollinen ja kannattava. Muutama tikki riittää jo turvaamaan peittävän siteen kanssa infektiosta vapaan, nopean haavan paranemisen. Jos haava tulehtuu, siihen on voit- nua jättää vieraita esineitä; syntyy joko paikallinen märkäpesäke tai laajempi ontelomärkimä tai vaarallinen ajotulehdus. Tällöin olisi nopeasti turvauduttava haava-alueen hoitoleikkaukseen ja asianmukaiseen antibioottihoitoon. Syväle kudoksiin ulottuvat haavat tarvitsevat aina asianmukaisen eläinlääkäriin hoidon. ☐

TIEDOTUKSIA + + + TIEDOTUKSIA + + + TIEDOTUKSIA + + + TIEDOTUKSIA + + + TIED

J O U L U J U H L A 1.12.1983

Chesapeakekerhon joulujuhla pidetään 1.12.1983 os. Porslahdentie 12 as. 8, Helsinki (Koivunen).

Juomme glögiä ja kahvia, kilpailemme, leikimme ja pidämme hauskaa. Joulupukkikin vieraillee ja toivomme, että jokainen tuo mukanaan pienen joululahjan pukin konttiin (arvo n. mk 10:-). Kaikki mukaan vietämään iloista iltaa!

Ilmoittautumiset siht. Irma Koposelle 15.11.83 mennessä puh. 90-466098.

K U T S U

Chesapeakekerhon hallitus kutsuu kaikkien noutajakerehojen ja -yhdistysten puheenjohtajat mukaan ym. joulujuhlaan. Toivomme, että näin voisimme muodostaa uuden perinteen joulun merkeissä.

Jäsenten joulutervehdysten GHESSIE-lehteen tulee olla toimituksella viimeistään 15.11.83. Toimitus antaa tarvittaessa tervehdysten suunnittelussa. Toivomme paljon tervehdyksiä perinteiseen tapaan, jotta joululehdestä saadaan oikein edustava. Tiedustelut Gun Holmström, puh. 90-631028. Ethän unohda!

Kouluukset jatkuvat Mannulassa. Tiedustelut, Anita Soinjoki p.90-746534.

PRA PRA PRA PRA PRA PRA PRA PRA PRA PRA PRA PRA PRA PRA PRA PRA

Mitään varsinaista uutta ei ole PRA-rintamalla tapahtunut. Uusia tapauksia ei ole todettu. PRA:n syyt ei ole koskaan selvitetty ja nyt epäillään, etta A-vitamiinin puutos saattaisi olla yksi aiheuttaja. Toistaiseksi ovat kaikki PRA-sairaajat sekä niiden sukulaiset siitonskiellessä. Yksikään näistä koirista ei voida käyttää siitokseen. Onneksi Suomessa on muutama koirara, joka ei kuulu tähän riskiryhmään.

Gun Holmström